

GİRİŞ

Akut romatizmal ateş (ARA), A grubu beta hemolitik streptokokların neden olduğu enfeksiyona sekonder olarak gelişen eklem, kalp, beyin, bağ dokusu ve kendine özgü cilt bulgularına yol açan sistemik oto-immun bir hastalıktır. Farenjitin non-süpüratif bir geç komplikasyonu olarak karşımıza çıkmaktadır.

EPİDEMIYOLOJİ

ARA, çocuklarda sonradan ortaya çıkan kalp hastalıklarının en sık nedenidir. Ayrıca, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kalp kapak hastalıklarının en sık nedenidir. Gelişmiş ülkelerde sıklığı gitgide azalsa da halen kardiyovasküler hastalıkların önemli bir nedeni olarak görülmektedir.

Yetersiz tedavi almış veya tedavi edilmemiş streptokoksik üst solunum yolu enfeksiyonlarının yaklaşık %3'ünde ortaya çıkar. En sık 5-18 yaş arası hasta popülasyonunda görülür. 5 yaşından önce, hastalarda immün sistem gelişimi tamamlanmadığından nadir görülür. Kadın ve erkek cinsiyette görülme sıklığının yapılan çalışmalarda benzer olduğu görülmüştür. Ancak ARA ile ilişkili Sydenham kore kız çocuklarında daha sık görülürken, aort yetersizliği erkeklerde daha sık görülmektedir. Görülme sıklığı ile ırk ve etnik gruplar arasında ilişki görülmemiş olup en önemli risk faktörü yoksulluktur. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi arttıkça romatizmal kalp hastalığı görülme sıklığı azalmaktadır. ARA prevalansı Afrika kıtasında 5.7/1000, Avustralya kıtasında 3.5/1000, Asya kıtasında 2.2/1000 olarak

¹ Uzm. Dr., Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği, Huseyin_aykac19@hotmail.com, ORCID iD: 0000-0003-4374-5603

1 gr 10 gün) ya da azitromisin (ilk gün 500 mg sonrasında 250 mg olarak 3 gün boyunca) kullanılabilir.

ARA geçirmiş hastalarda tekrarlayan atakları önlemek için primer profilaksi tedbirlerine dikkat etmek gerekir. A grubu beta hemolitik streptokoka bağlı boğaz enfeksiyonunu önlemek için gerekli temizlik kurallarına ve izolasyona dikkat etmek, hasta bireyleri önlemler konusunda eğitmek, özellikle riskli çocukları streptokok taşıyıcıları ile yakın temastan kaçınması konusunda uyararak gerekir. Primer profilaksi amacıyla aşı çalışmaları devam etmekte olup henüz onay almış bir aşı bulunmamaktadır.

Sekonder korumada da ilk tercih edilen ilaç 3-4 hafta arayla uygulanan 1.200.000 IU benzatin penisilin G'dir. Orta/yüksek riskli bölgelerde benzatin penisilin G doz sıklığı olarak 3 hafta tercih etmek gerekir. Tedaviye uyum sağlayabilecek hastalarda oral penisilin formu olan penisilin V, günde iki kere 250 mg tercih edilebilir. Penisilin alerjisi olan hastalarda eritromisin günde iki kere 250 mg oral ya da azitromisin günde 1 kez 250 mg tercih edilir. Profilaksi, kardit geçirmeyen hastalarda hangisi daha uzun ise son ataktan itibaren 5 yıl ya da 21 yaşa kadar; kardit öyküsü var ancak rezidüel kapak tutulumu yoksa hangisi daha uzun ise son ataktan itibaren 10 yıl ya da 21 yaşa kadar; kardit sekeli olan kapak hastalığı mevcutken hangisi daha uzun ise son ataktan itibaren 10 yıl ya da 40 yaşına kadar sürdürmek gerekir. Kapak tutulumu şiddeti ciddi ise profilaksiye ömür boyu devam etmek gerekebilir.

KAYNAKLAR

1. Adalet, K. (2019). Klinik Kardiyoloji Tanı ve Tedavi. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevleri
2. Marcus RH, Sareli P, Pocock WA. The spectrum of severe rheumatic mitral valve disease in a developing country. Correlations among clinical presentation, surgical pathologic findings, and hemodynamic sequelae. *Ann Intern Med* 1994; 120:177.
3. Carapetis JR. Rheumatic heart disease in developing countries. *N Engl J Med* 2007; 357:439.
4. Quinn A, Kosanke S, Fischetti VA. Induction of autoimmune valvular heart disease by recombinant streptococcal m protein. *Infect Immun* 2001; 69:4072.
5. Neyzi, O. (2021). Pediatri. İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri
6. William W. Hay, Jr. (2018). Current Tanı & Tedavi.(Enver Hasanoğlu , Çev. Ed.). İstanbul: EMA Tıp kitapevi
7. Zühlke LJ, Steer AC. Estimates of the global burden of rheumatic heart disease. *Glob Heart* 2013; 8:189.
8. Gerber MA, Baltimore RS, Eaton CB, et al. Prevention of rheumatic fever and diagnosis and treatment of acute Streptococcal pharyngitis: a scientific statement from the American Heart Association Rheumatic Fever, Endocarditis, and Kawasaki Disease Committee of the Council on Cardiovascular Disease in the Young, the Interdisciplinary Council on Functional Genomics and Translational Biology, and the Interdisciplinary Council on Quality of Care and Outcomes Research: endorsed by the American Academy of Pediatrics. *Circulation* 2009; 119:1541

9. Beaton A, Okello E, Rwebemba J. Secondary Antibiotic Prophylaxis for Latent Rheumatic Heart Disease. *N Engl J Med* 2022; 386:230.
10. Roth GA, Mensah GA, Johnson CO, et al. Global Burden of Cardiovascular Diseases and Risk Factors, 1990-2019: Update From the GBD 2019 Study. *J Am Coll Cardiol* 2020; 76:2982.
11. Kumar RK, Antunes MJ, Beaton A, et al. Contemporary Diagnosis and Management of Rheumatic Heart Disease: Implications for Closing the Gap: A Scientific Statement From the American Heart Association. *Circulation* 2020; 142:e337.
12. Cilliers A, Adler AJ, Saloojee H. Anti-inflammatory treatment for carditis in acute rheumatic fever. *Cochrane Database Syst Rev* 2015; :CD003176.
13. Tompkins DG, Boxerbaum B, Liebman J. Long-term prognosis of rheumatic fever patients receiving regular intramuscular benzathine penicillin. *Circulation* 1972; 45:543.
14. Godown J, Lu JC, Beaton A, et al. Handheld echocardiography versus auscultation for detection of rheumatic heart disease. *Pediatrics* 2015; 135:e939.
15. Steer AC, Kado J, Wilson N. High prevalence of rheumatic heart disease by clinical and echocardiographic screening among children in Fiji. *J Heart Valve Dis* 2009;18:327.
16. Manyemba J, Mayosi BM. Penicillin for secondary prevention of rheumatic fever. *Cochrane Database Syst Rev* 2002; :CD002227.
17. Yılmaz M, Gürses D, Tükenmez G. Akut romatizmal ateşte ibuprofen ve asetilsalisilik asidin etkinliği ve güvenliği. *Pediatr Uluslararası* 2022; 64:e15133.
18. Robertson KA, Volmink JA, Mayosi BM. Antibiotics for the primary prevention of acute rheumatic fever: a meta-analysis. *BMC Cardiovasc Disord* 2005; 5:11.